

INSTYTUT PAPIEŻA JANA PAWŁA II

Raport z działalności

I-XII 2013

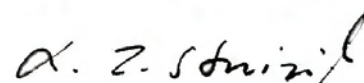
Drodzy czytelnicy!

Przekazujemy kolejny Raport o działalności Instytutu Papieża Jana Pawła II za rok 2013. Owocem pracy naszego Zespołu jest prawie 100 projektów, poprzez które propagowaliśmy nauczanie bł. Jana Pawła II w wymiarze edukacyjnym, kulturalnym i społecznym. Dla przybliżenia poszczególnych działań, treść Raportu została ujęta w następujących blokach tematycznych.

W I bloku zostały ujęte zorganizowane konkursy o Janie Pawle II w szkołach i uczelniach. II blok zawiera informacje o naszym uczestnictwie w sposób czynny w wielu konferencjach o charakterze naukowym i popularnonaukowym. III blok omawia spotkania z różnymi grupami dzieci, młodzieży, osób starszych i w wieku emerytalnym, na których zaintereso-

wani mogli przybliżyć sobie postać i działalność bł. Jana Pawła II. IV blok nawiązuje do wydarzeń związanych z ważniejszymi datami o charakterze kulturalnym, historycznym i społecznym. V blok dotyczy publikacji, jakie udało się wydać staraniem Działu wydawniczego IPJP II. Nasze działania koncentrowały się na przygotowaniach do kanonizacji. Mamy nadzieję, że prace na rzecz upowszechniania osoby przyszłego świętego wydadzą dobre owoce również w 2014 r.

Ks. dr Zdzisław Struzik
– dyrektor IPJP II

Spis treści

 01	konkursy	6
 02	konferencje	9
 03	warsztaty/spotkania	20
 04	wydarzenia	29
 05	publikacje	37
 06	biblioteka	50
 07	archiwum	57

/// KONKURSY

XI Misyjna Olimpiada Znajomości Afryki

W tym roku po raz kolejny byliśmy współorganizatorami (wraz Sekcją Misjologii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie) XI Misyjnej Olimpiady Znajomości Afryki (MOZA). Tegoroczna edycja przebiegała pod hasłem: „Jan Paweł II w Afryce Środkowej i Wschodniej”. Celem Olimpiady, skierowanej do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, jest po-

szerzenie znajomości afrykańskiego kontynentu, jego kultury, tradycji, ale również budowanie wśród młodzieży tolerancji i poszanowania dla ludzi odmiennego koloru skóry i uwrażliwianie jej na problemy innych ludów i narodów. Ostatni etap rywalizacji miał miejsce w Warszawie na UKSW. Nagrody zwycięzcom wręczyli ambasadorowie afrykańskich krajów oraz misyjne instytucje w Polsce.

2020 KONFERENCJE

Konferencja „Projekt w edukacji”

„Projekt w edukacji” to temat konferencji, jaka odbyła się 11 marca w Wyższej Szkole Humanistycznej w Puławach. W ogólnopolskim sympozjum uczestniczyli wykładowcy akademicy oraz praktycy wykorzystujący metodę projektu w pracy zawodowej. Zagadnienia poruszane podczas spotkania to m.in.: „Kulturotwórcza funkcja szkoły w projekcie edukacyjnym”, „Kreowanie kompetencji informatycznych w projektach edukacyj-

nych”, „Kreatywność w kulturze skutkiem metody projektu w edukacji”. Odbyła się również prezentacja projektu edukacyjnego „Droga do domu” – filmu zrealizowanego przez Michała Mroza. Patronat nad konferencją objął Instytut Papieża Jana Pawła II. Spotkanie okazało się szczególnie ważne ze względu na kontakt ze środowiskiem nauczycieli, których nasz Instytut wspiera w projektach edukacyjnych i oświatowych.

11.10.2013 r.

I Zjazd miast, gmin i szkół im. Jana Pawła II na Mazowszu

Marszałek Adam Struzik był gospodarzem I Zjazdu miast, gmin i szkół papieskich na Mazowszu. Spotkanie zainicjowało przygotowania do obchodów kanonizacji bł. Jana Pawła II. Pan Marszałek powitał licznie przybyłych na zjazd przedstawicieli ponad 40 miast i gmin Mazowsza, które uchwałą przyjęły imię wielkiego Polaka oraz ponad 100 Dyrektorów szkół. W obradach uczestniczył również Arcybiskup Metropolita Warszawski Ks. Kard. Kazimierz Nycz. Spotkanie, które upłynęło w rodzinnej atmosferze, miało na celu podjęcie inicjatyw przygotowujących społeczność lokalną do godnego przeżycia kanonizacji. Pośród zgłoszonych inicjatyw znalazły się:

- konkurs na logo obchodów przygotowania do kanonizacji;
- zorganizowanie na terenie szkoły Funduszu Stypendialnego im. Jana Pawła II dla najzdolniejszych uczniów;
- inicjatywa tworzenia Papieskich Albumów Pamięci (wszelkiego rodzaju archiwalia i tzw.

papalia pozyskane w rodzinie, szkole, społeczności lokalnej...);

- rekolekcje filmowe – program dla szkół;
- organizacja Dnia Papieskiego, a w nim:
 - lokalne pamiątki lub trasa „Mazowieckiego szlaku papieskiego” zbierająca pamiątki obecności (choćby symbolicznej) papieża: jak pomnik, tablica, kapliczka – szlak turystyczny, rowerowy, kajakowy, pieszy... – połączone z lokalną konferencją podejmującą temat małych ojczyzn, historii lokalnej, duchowości;
 - organizacja Familiady papieskiej – grupowy/rodzinny quiz papieski (pytania może przygotować Instytut Papieża Jana Pawła II);
 - bieg o puchar Jana Pawła II organizowany przez miasto lub gminę;
 - wystawa papieska (objazdowa wystawa jest w gotowa do wypożyczenia);
 - miejscowy, papieski konkurs fotograficzny: znajdź cytaty i udokumentuj zdjęciem.

Współorganizatorami spotkania był Instytut Papieża Jana Pawła II oraz Stowarzyszenie Pamięć Jana Pawła II.

Współpraca Instytutu z Ukrainą

Jan Paweł II odwiedził Ukrainę w dniach między 23 a 27 czerwca 2001 roku. Była to jego 94 zagraniczna pielgrzymka papiejska. Ale podróż tę uważano za jedną z najtrudniejszych w całym pontyfikacie. Największą obawę stanowiła kwestia spotkania dwóch obrządków religijnych. Problemów i delikatnych kwestii natury religijnej, politycznej, a także organizacyjno-finansowych kłopotów było tyle, że uporanie się z nimi wydawało się wprost niemożliwe. A jednak wizyta na Ukrainie okazała się wielkim sukcesem w swoich reperkusjach duszpasterskich i społecznych.

Instytut Papieża Jana Pawła II rozpoczął kwerendę pamiątek i dokumentów powstałych w związku z pielgrzymką. Udało się nawiązać współpracę

z dwoma ważnymi ośrodkami naukowymi we Lwowie: Katolickim Uniwersytetem oraz Wydziałem Pedagogiki Uniwersytetu Narodowego im. I. Franko.

Wydana przez Instytut Papieża Jana Pawła II publikacja: *Program wychowawczy oparty na wartościach wg Jana Pawła II* jest w trakcie tłumaczenia na język ukraiński. Prawdopodobnie jeszcze w tym roku materiał edukacyjny zostanie zaprezentowany na obydwu uczelniach i wprowadzony jako propozycja wychowawcza dla nauczycieli studiujących na obydwu uczelniach. Bardzo owocne spotkanie odbyło się we Lwowie z rektorem Katolickiego Uniwersytetu, ks. prof. Bohdanem Prakhem oraz z dziekanem Wydziału Pedagogiki UL, prof. Dmityr Hertsyukiem.

7-13.10.2013 r.

Dziedziniec dialogu

Dziedziniec dialogu to szereg wydarzeń zainicjowanych przez papieża Benedykta XVI, które mają służyć stworzeniu przestrzeni dialogu wierzących z ateistami, agnostykami i ludźmi obojętnymi religijnie. W ten sposób została zaproponowana (albo wprost otwarta) przestrzeń spotkania, rozmowy i wspólnego słuchania różnych racji, dziedziniec dialogu opartego na zaufaniu i wzajemnym szacunku.

Rozpoczęliśmy od debaty 12 września: „Przestrzenie dialogu. Czy umiemy rozmawiać?”. Udział w dyskusji wzięli red. Krzysztof Dorosz, ks. prof. Andrzej Draguła, Antoni Libera, prof. Zofia Rosińska, dr Zuzanna Radzik.

Debata skonstruowana została wokół pojęcia dialogu i przyczyn problemów z komunikacją. Zaproszeni goście wyjaśniali to, jak rozumieją dialog, jakie są warunki prowadzenia dialogu, jakie postawy uczestników rozmowy są potrzebne,

czym są „areopagi współczesności” oraz jak wierzący i niewierzący mogą i powinni inspirować się wzajemnie w poszukiwaniu prawdy.

Był to panel rozpoczynający projekt „Dziedziniec dialogu”. Ma fundamentalne znaczenie dla rozstrzygnięcia i celu całości działań projektowych. Koncentruje się bowiem na refleksji nad przestrzenią i rozumieniem dialogu jako formy komunikacji w perspektywie szerszej niż płaszczyzna: wierzący/niewierzący. Rozmowa panelistów skupiła się wokół postaw: barier językowych, emocjonalnych, stereotypowych wyobrażeń, a także na granicach dla poglądów i budowaniu przestrzeni dla zrozumienia odmienności.

Równocześnie zapraszaliśmy na wydarzenia artystyczne:

- Odstonięcie ławeczki ks. Jana Twardowskiego
- Teatr Pantomimy Komparsowie z Lublina – Moralitet współczesny – plac przed Kościołem Seminaryjnym.

Kongres „Przyszłość ludzkości idzie przez rodzinę”

Znaczeniu małżeństwa i rodziny w życiu osoby i społeczeństwa był poświęcony kongres międzynarodowy „Przyszłość ludzkości idzie przez rodzinę”, zorganizowany wspólnie z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w dniach 15-17 marca 2013 r. Ideą przewodnią kongresu była integracja działań wspierających i chroniących małżeństwa i rodziny: w Polsce, w Europie i na

świecie. W ciągu trzech dni trwania obrad mieliśmy możliwość uczestniczenia w wielu panelach poświęconych m.in. problemom rodzin emigracyjnych i dotkniętych rozłąką czy też działaniom mającym na celu rozwój i zdrowie rodziny. Pokłosiem tego wydarzenia jest publikacja książkowa „Przyszłość ludzkości idzie przez rodzinę”, przygotowana staraniem Instytutu Papieża Jana Pawła II.

Symposium „Dylematy dotyczące ludzkiej płodności”

Zagadnieniom dotyczącym ludzkiej płodności, naturalnemu planowaniu rodziny, antykoncepcji, zapłodnieniu in vitro, naprotechnologii oraz związanych z nimi kwestiom bioetycznym zadedykowane zostało

symposium „Dylematy dotyczące ludzkiej płodności”, zorganizowane wraz ze Stowarzyszeniem Fides et Ratio i Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego 16 listopada 2013 r.

Konferencja i publikacja „Jan Paweł II a problemy bezpieczeństwa”

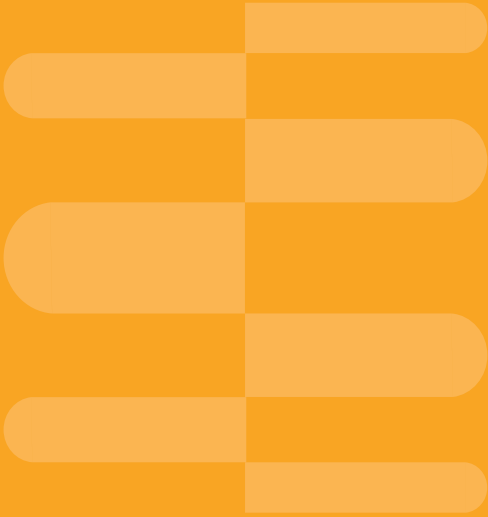
Jak papież Polak reagował na konflikty międzynarodowe rozgrywające się podczas jego pontyfikatu? Jak w praktyce należy rozumieć papieskie przesłanie pokoju? Co oznacza ewangeliczne „nadstawianie drugiego policzka”, zwłaszcza w kontekście stosunków międzynarodowych i polityki obronnej państw? Wreszcie, czy gorliwe orędowanie Jana Pawła II na rzecz pokoju należy utożsamiać z pacyfizmem, czy wręcz angelizmem? Te i wiele innych pytań i kwestii podjęli uczestnicy konferencji naukowej, zorganizowanej we współpracy Akademii Obrony Narodowej i Instytutu Papieża Jana Pawła II. Wydarzenie odbyło się w kwietniu 2013 r. w siedzibie AON-u.

Wśród zaproszonych prelegentów znaleźli się tak znakomici goście, jak nuncjusz apostolski w Polsce ks. abp Celestino Migliore, sekretarz stanu i pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. dialogu międzynarodowego prof. Władysław Bartoszewski oraz poseł na Sejm RP dr Józef Zych. Wirtual-

nym wystąpieniem konferencję uświetnił także reżyser Krzysztof Zanussi. Podczas spotkania swoje referaty prezentowali również naukowcy z kilku polskich uczelni (m.in. z Akademii Obrony Narodowej, Wojskowej Akademii Technicznej, Uniwersytetu Warszawskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego czy Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego). Wśród poruszanych tematów znalazły się takie zagadnienia, jak: wkład papieskich orędzi pokojowych w budowę stabilnej wspólnoty ludzkiej; Jan Paweł II wobec wojny o Falklandy; papieskie nauczanie wobec terroryzmu; Stolica Apostolska w polityce Izraela; wojna, pokój i bezpieczeństwo w chrześcijańskiej refleksji moralnej; czy „słuszna wojna” w kontekście V przykazania Dekalogu oraz nakazu miłości nieprzyjaciół.

Owocem wydarzenia, w którym wzięliśmy udział, jest przygotowywana w Dziale naukowo-badawczym publikacja, gromadząca teksty związane z problematyką bezpieczeństwa i z nauczaniem Jana Pawła II.

03

WARSZTATY

Zjazd szkół im. ks. Jana Twardowskiego

W związku z rocznicą urodzin ks. Jana Twardowskiego, grób poety w Pantheonie Wielkich Polaków w Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie dnia 4 czerwca odwiedziły delegacje ponad 240 szkół, które przyjęły imię patrona. W obecności prawie 300 osobowej grupy młodzieży mszę świętą celebrował JE Kardynał Kazimierz Nycz, Metropolita Warszawski. Po Eucharystii na terenie Instytutu Papieża Jana Pawła II odbyło się spotkanie delegowanych gości. Instytut, po konsultacji z nauczycielami i dyrektorami placówek, planuje uruchomienie ścieżki edukacyjno-artystycznej, która pozwoli na pogłębienie wiedzy o twórczości ks. Jana oraz zainspiruje

młodzież do aktywności. Ks. prałat Aleksander Seniuk witając zgromadzonych zaprosił ich na wrześniową uroczystość odsłonięcia pomnika ks. Twardowskiego. Pomnik wykonany z brązu, stanął w pobliżu Krakowskiego Przedmieścia przy ulicy Karowej na skwerze im. ks. Jana Twardowskiego. Autorem rzeźby jest Wojciech Gryniewicz. Oryginalność pomnika polega na tym, że można przysiąc na ławeczce obok ks. Jana, nacisnąć klawisz w instalacji oraz posłuchać kilku wierszy, które – według zapisu z nagrań archiwalnych – mówi sam ksiądz-poeta. Szkoły im. ks. Jana Twardowskiego zostały zaproszone do uczestnictwa w wyborze wierszy, udostępnionych dzięki oryginalnej rzeźbie.

Kreatywny nauczyciel

Najbliższa przyszłość dla edukacji w Unii Europejskiej (tęry działań nakreślono do 2020 r.) wiąże się z ukierunkowaniem wychowania na kształtowanie wśród uczniów umiejętności zachowania oryginalnych idei, niezależnie od zmieniających się warunków otoczenia i wynikających stąd trudności. Kreatywność wśród nauczycieli

i uczniów będzie więc jedną z najbardziej wymaganych w najbliższej przyszłości. „Kreatywny nauczyciel” to cykl warsztatów wspierających kulturotwórczą funkcję szkoły. W ich realizacji wspiera nas Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli (wydział w Siedlcach).

Aktywne metody pracy z dziećmi

W ramach „Tygodnia warsztatów o wychowaniu” Instytut Papieża Jana Pawła II zorganizował dla nauczycieli, pedagogów i pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych spotkanie zatytułowane „Aktywne metody pracy z dziećmi”.

Uczestnicy uczyli się tego, jak poprzez niestandardowe metody zainteresować ucznia i skoncentrować jego uwagę oraz jak uaktywnić jego potencjał twórczy. Warsztaty prowadziła wieloletni pedagog i praktyk, wykładowca w uczelniach pedagogicznych Pani Jolanta Kustra.

Dziecięca Akademia Teatralna im. Karola Wojtyły

Projekt Dziecięca Akademia Teatralna im. Karola Wojtyły zakładał realizację warsztatów teatralnych. Miał na celu budowanie świadomości lokalnej, zakorzenienie, poznawanie historii Polski oraz historii regionalnej „małych ojczyzn”. Skierowany był do dzieci ze szkół podstawowych oraz ośrodków opiekuńczo-wychowawczych z utrudnionym dostępem do zróżnicowanej oferty edukacyjnej – przede wszystkim ze względu na odległość od dużych ośrodków kulturotwórczych oraz sytuację materialną (a nierzadko także mentalność) ich rodziców lub opiekunów.

Projekt zakładał stworzenie warsztatów teatralnych mających na celu zainspirowanie dzieci do poznania historii Polski i ich historii lokalnej, regionalnej poprzez teatr, rozwój wyobraźni i kreatywności. Działając według tego pomysłu, zawiązaliśmy współpracę ze szkołami, ale także – ośrodków i szkół między sobą. Teatr jest zarówno narzędziem dydaktycznym, jak i elementem wyrażania osobowości dzieci, które, z jednej strony, zapoznały się z dziejami kraju i regionu, a z drugiej rozwinęły własną wyobraźnię, kreatywność i wrażliwość.

Na części projektu złożyły się:

Etap I:

- Kurs doskonalenia nauczycieli (40 godzin) prowadzony przez twórców teatru lalkowego.
- Tematyka zajęć: powstawanie teatru lalek na

terenie szkoły; wydobywanie z dzieci twórczego potencjału; własnoręczne tworzenie lalek; budowa scenariusza teatralnego dla dzieci klas I-III; przygotowanie dzieci do uczenia się kwestii teatralnych oraz występowania na scenie.

- Terminarz: dwa zjazdy sobotnio-niedzielne na terenie Warszawy (po jednym zjeździe w marcu i kwietniu).
- Pomoc w przejazdach i gościna; jako organizatorzy pokryliśmy koszty warsztatów, dwa noclegi w stolicy, także koszty dojazdu.

Etap II:

- Przeszkoleni nauczyciele prowadzili warsztaty z uczniami i przygotowali własny spektakl teatru lalek (kwiecień – wrzesień).

Etap III:

- Premiera przedstawienia w Gminnym Ośrodku Kultury lub w jednej ze szkół.

Etap IV:

- Wielki finał w Warszawie (wrzesień/październik): dzieci prezentowały własne przedstawienie teatru lalek na stołecznej scenie teatralnej.
- Tego samego dnia jako organizatorzy zaprosiliśmy również miłych gości – uczestników Dziecięcej Akademii Teatralnej – na widowisko teatralne w wykonaniu profesjonalnych twórców (aktorów, reżyserów) oraz spacer po Warszawie.

Projekt powstał we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Klub Przyjaciół Lolka

Dla uczniów początkowych klas szkoły podstawowej zostały zorganizowane warsztaty edukacyjne. Przy współpracy z Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego przygotowaliśmy spotkanie, na którym dzieci miały okazję poznać osobę i najważniejsze fakty z życia naszego wielkiego rodaka. Zabraliśmy

je w podróż dookoła świata z Janem Pawłem II (prezentacja miejsc, które odwiedził papież), do miast związanych z Jego osobą: do Wadowic, Krakowa, Rzymu i Warszawy, a podczas warsztatów plastycznych, do których myślą przewodnią był temat: „Jan Paweł II – prawdziwy przyjaciel”, opowiedzieliśmy o wartości, jaką jest przyjaźń.

Twórcze Dzieciaki – zajęcia edukacyjne dla dzieci

Instytutu Papieża Jana Pawła II przy współpracy Fundacji „Przystanek Twórczość” przygotował warsztaty edukacyjne dla dzieci od 2 do 10 lat. Były to zajęcia, które pobudzały dzieci i rodziców do tworzenia, poznawania otaczającego ich

świata, jak i doświadczania go. W programie były m.in.: warsztaty architektoniczne, spacerzy małych odkrywców, warsztaty z eksperymentów, warsztaty fotograficzne, warsztaty filmu animowanego, nauka tworzenia zabawek, warsztaty teatru cienia.

04

WYDARZENIA

Dzień papieski

W niedzielę, 13 października obchodziliśmy w Wilanowie Dzień Papieski. W tym roku rozważaliśmy osobę Jana Pawła II, jako papieża dialogu. W programie wilanowskich obchodów organizowaliśmy warsztaty dla dzieci i młodzieży,

spotkanie z Aleksandrą Zapotoczny z Watykanu, która opowiadała o cudach dokonanych za wstawiennictwem bł. Jana Pawła II, oraz koncert zespołu „La Pallotina”. Na zakończenie uczestnicy spotkali się na mszy świętej w Świątyni Świętej Bożej Opatrzności.

Ludus Paschalis

23 kwietnia Schola Teatru Węgajty odegrała w Kościele Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny na Bielanych XIV wieczny dramat liturgiczny „Ludus Paschalis – Gra o Zmartwychwstaniu Pańskim”. Wydarzenie towarzyszyło konferencji poświęconej teatrowi staropolskiemu oraz twórczości naukowej wiel-

kiego znawcy i popularyzatora tej dziedziny twórczości literackiej, dramatycznej, misteryjnej, prof. Juliana Lewańskiego.

Ten unikatowy spektakl był możliwy dzięki dotacji Instytutu Papieża Jana Pawła II oraz Narodowego Centrum Kultury przy współpracy z Liber Pro Arte, Instytutem Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Katedrą Badań nad Teatrem i Filmem UKSW.

10.10.2013 r.

Odśłonięcie ławeczki ks. Jana Twardowskiego

W czwartek, 10 października na skwerze koło kościoła Wzytek w Warszawie odśłonięto pomnik ks. Jana Twardowskiego. Ławeczka jest tak zaprojektowana, aby można było przysiąc obok ks. Jana, nacisnąć klawisz i posłuchać kilku wierszy, które będzie mówił – według nagrań archiwalnych – sam ksiądz-poeta.

Autorem rzeźby jest Wojciech Gryniewicz (autor takich pomników jak: Ławeczka Juliana Tuwima, Pomnik Ofiar Komunizmu w Łodzi, rzeźby Kochanków z ulicy Kamiennej poświęconej Agnieszce Osieckiej, pomnika Jana Nowaka Jeziorańskiego w Warszawie). Ks. Twardowski ze swoim wierszem „Wyjaśnienie” (Nie przyszedłem Pana nawracać...), wpisuje się w ideę Dziedzińca dialogu.

„Myśląc z Wojtyłą – o Bogu”

We wtorek, 19 listopada w Domu Arcybiskupów Warszawskich przy ul. Miodowej, odbyła się debata „Myśląc z Wojtyłą... o Bogu”, która otworzyła cykl comiesięcznych spotkań związanych z dziedzictwem Jana Pawła II. Cykl debat potrwa do kwietnia przyszłego roku. Myślą przewodnią spotkania (prowadzenie:

redaktor Marek Zajęc) było rozważania dotyczące Boga w ujęciu bł. Jana Pawła II. Gośćmi spotkania byli o. prof. dr hab. Jan Andrzej Kłoczowski OP, dr hab. Elżbieta Adamiak oraz prof. dr hab. Zbigniew Mikołajko. Dyskusja była przeplatana poezją Andrzeja Jawienia (Karola Wojtyły), w wykonaniu Anny Nehrebeckiej oraz Andrzeja Seweryna.

„Bóg Gwiazd” czyli znani o Bogu

W czwartek, 21 listopada w Warszawie Instytut Papieża Jana Pawła II miał przyjemność gościć jednego z najwybitniejszych reżyserów polskiego kina: Krzysztofa Zanussiego. Interesująca rozmowa, prowadzona przez Jerzego Sosnow-

skiego (Polskie Radio), przeplatana fragmentami filmów takich jak: „Iluminacja”, „Stan posiadania”, „Spirala”, „Życie jako śmiertelna choroba”, „Barwy ochronne” – dotyczyła wielu aspektów związanych z poszukiwaniem sensu w życiu, a także działalności w nim Boga.

„Razem dla Niepodległej” – pod pomnikiem Prymasa Tysiąclecia

11 listopada, po uroczystościach przed Grobem Nieznanego Żołnierza, z Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego wyruszył marsz „Razem dla Niepodległej” z udziałem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego. Około godziny 13.40 pochód zatrzymał się przed pomnikiem kardynała Stefana Wyszyńskiego (1901-1981). Prezydenta, jego małżonkę Annę Komorowską, Marszałka Sejmu Ewę Kopacz, Marszałka Senatu Bogdana Borusewicza oraz inne wybitne osobistości RP przywitani jako gospodarze miejsca: biskup polowy Wojska Polskiego Józef Guzdek, przedstawiciele Instytutu Papieża Jana Pawła II oraz Centrum Myśli Jana Pawła II. Pod pomnikiem Prymasa Tysiąclecia oddano hołd Kościołowi za jego udział w walce o niepodległość. W krótkim rozważaniu bp Guzdek

stwierdził między innymi, iż nauczanie kardynała Wyszyńskiego i jego niezłomna postawa „stały się natchnieniem dla milionów rodaków, którzy w kolejnych latach zmagali się o wolną Polskę”. Następnie razem ze zgromadzonymi pod pięknie przyozdobionym monumentem odmówił modlitwę „Ojcze nasz...”.

Po modlitwie, Prezydent Komorowski i bp Guzdek złożyli wieniec pod pomnikiem. Chór Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego odśpiewał pieśń „Boże, coś Polskę...”.

W pobliżu monumentu Prymasa Tysiąclecia, na telebimie przez kilka godzin cyklicznie wyświetlano krótki film o biskupiej i kardynalskiej postudze Stefana Wyszyńskiego. Film przygotował Instytut Papieża Jana Pawła II z materiałów Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego we współpracy z Centrum Myśli Jana Pawła II.

05

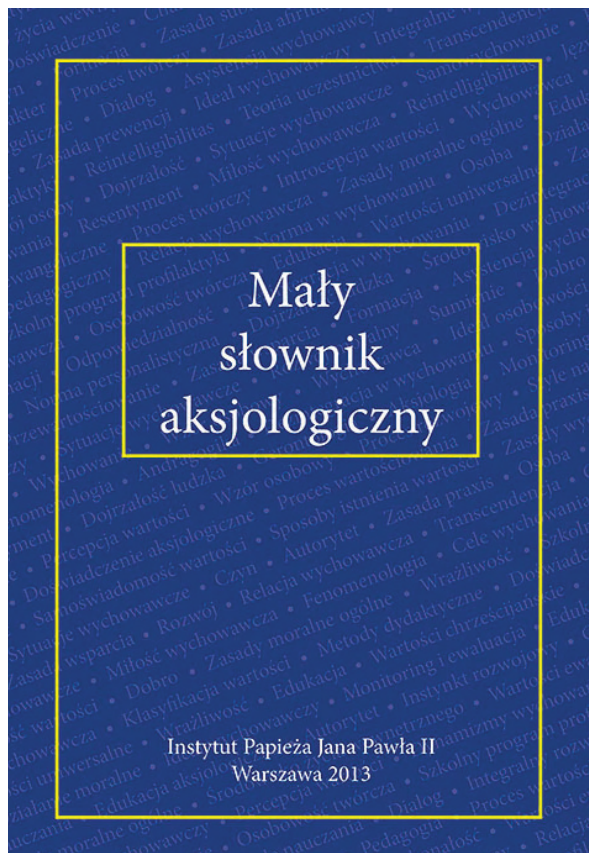
PUBLIKACJE

MAŁY SŁOWNIK AKSJOLOGICZNY

Mały słownik aksjologiczny to zbiór gromadzący ok. 150 haseł. Wydanie to – co przynajmniej: jako zupełna nowość w dziedzinie refleksji nad wychowaniem – zwieńczyło trzyletnią pracę zespołu autorskiego i redakcyjnego, pracującego dzięki patronatowi IPJP2. Książka o poręcznym formacie i twardej oprawie, choć nie tak obszerna (318 stron), objaśnia i systematyzuje najważniejsze terminy z zakresu świata wartości oraz nazwanych i wymienionych najważniejszych teorii i procesów wychowania. Można zakładać, iż przydatność treści, składających się na poszczególne hasła, tak w szkole, w doradztwie wychowawczym,

wśród studentów, jak i młodzieży – będzie nieodzowna i niezastąpiona. Po prostu dlatego, iż pozycji odpowiadającej tematyce oraz przedłożonemu zasobowi materiału dotąd na polskim rynku księgarskim nie było. Wiele terminów rozumieliśmy często tylko intuicyjnie, połowicznie, przypadkowo, czerpiąc z literatury przedmiotu w sposób dorywczy. Teraz – dzięki słownikowi – łatwiej, acz stosownie do rzeczy, będzie można się nimi posługiwać.

Instytut Papieża Jana Pawła II od początku działalności zajmuje się problematyką aksjologii, szczególnie w nauczaniu papieża Polaka. Wypada zauważyć, iż nowa publikacja powstała po kilku zorganizowanych i współorganizowanych

konferencjach aksjologicznych, po wielu spotkaniach z nauczycielami (zarówno w wilanowskiej siedzibie Instytutu, jak również w szkołach leżących na terenie Województwa Mazowieckiego), po naszej wcześniejszej publikacji *Program wycho-*

wawczy oparty na wartościach – oraz po przeprowadzeniu tematycznych seminariów i warsztatów organizowanych dla nauczycieli z inicjatywy (i na ogół przez pracowników) IPJP2. Są to dość ważne antecedeny. Wskazujące, iż najróżniejsze sprawy, które w psychologii określa się mianem „wiedzy pewnej”, podlegają doświadczeniu społecznemu i (by się tak wyrazić) odpowiednio wcześniejszemu rozpoznaniu i wypracowaniu „w terenie”. Naturalnie, o doborze wszystkich artykułów wchodzących do „*Małego słownika aksjologicznego*” zadecydowało konkretne zamówienie, wynikające ze stanu badań, a także potrzeb dostrzeganych tak w praktyce szkolnej, w macierzystym środowisku edukacyjno-wychowawczym, jak i w systematycznym myśleniu badaczy.

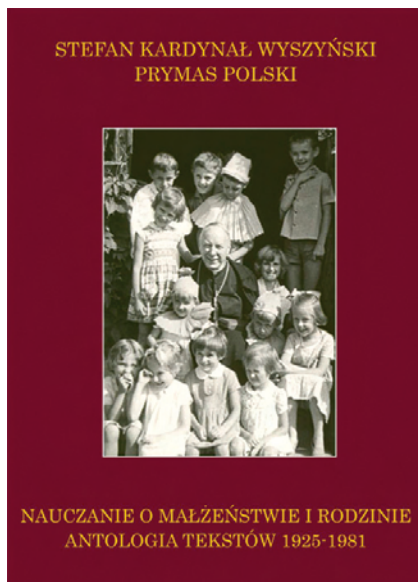
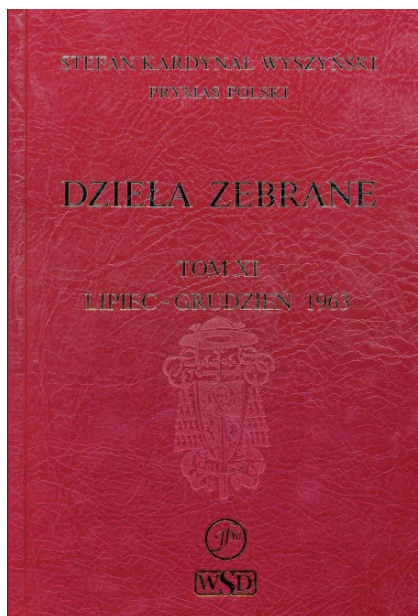
Książka w punkcie wyjścia oferuje autorską nazwę hasła (np. „aksjologia”, „atmosfera wychowawcza”, „autorytet”, „cele kształcenia”, „cele wychowania”, „dialog”, „dobro”, „dojrzałość ludzka” itp.). Nazwę tę wersalikami podano, wytłuszczono i wyróżniono, dla wygody czytelników, lokując ją także wertykalnie przy danej treści. Na treść zagadnienia złożyło się hasło główne połączone z krótką bibliografią. Redakcja podzieliła się w *Słowie wstępnym* uwagą, iż zasadniczo miały to być maksymalnie trzy propozycje bibliograficzne, poszerzające omawiane zagadnienie. Ostatecznie wyszło trochę inaczej, bo w wielu wypadkach otrzymaliśmy bibliografię pełniejszą. Jednak stało się tym lepiej dla odbiorcy, czytelnika dociekliwego, który, powodowany ciekawością bądź potrzebą wynikającą z uprawianej profesji, będzie mógł sięgnąć łatwo po lektury uzupełniające, gdyby odczuwał niedosyt lub pragnął pogłębić wiedzę według podanych w słowniku wskazówek.

STEFAN KARDYNAŁ WYSZYŃSKI, DZIEŁA ZEBRANE, TOM XI

Tom niniejszy obejmuje zbiór tekstów zebranych z okresu: od lipca do grudnia 1963 r. Rozpoczyna go „Powitanie z Warszawą po wyborze Ojca Świętego Pawła VI”, zaś kończy słowo: „Pochwała Matki Dziewicy i apologia kobiety w Kościele. Do katechetek podczas Opatka”. Publikację Dzieł zebranych Prymasa Tysiąclecia kontynuujemy cały czas we współpracy z Instytutem Prymasowskim Stefana Kardynała Wyszyńskiego i Wydawnictwem im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Soli Deo.

STEFAN KARDYNAŁ WYSZYŃSKI, NAUCZANIE O MAŁŻEŃSTWIE I RODZINIE. ANTOLOGIA TEKSTÓW 1925-1981. WYD. 2

Książka zawiera bogaty materiał źródłowy, który obejmuje okres ponad 60 lat posługi Księdza Prymasa. W publikacji odnajdziemy artykuły kardynała Wyszyńskiego podawane do prasy, homilie wygłaszane przy różnych okazjach, listy – ale zauważmy, iż wiele z tych tekstów ukazało się drukiem po raz pierwszy. Czytelnik może na ich podstawie prześledzić, jak kształtowało się nauczanie Autora, m.in. na temat uzupełniających się ról kobiety i mężczyzny w rodzinie, funkcji, jakie pełnią w społeczeństwie, czy potrzeby zdecydowanej polityki państwa mającej na celu wielowymiarową pomoc rodzinom wielodzietnym. W perspektywie zmian, które zaszły w modelu rodziny i w społeczeństwie polskim w ostatnich 30 latach, analizy Sługi Bożego i podawane wówczas prognozy okazują się być profetyczne. Publikacja zawiera również aneks z tematycznie dobranymi listami pasterskimi Episkopatu Polski z lat prymasostwa kardynała Wyszyńskiego oraz szczegółowe indeksy ułatwiające czytelnikowi zainteresowanemu tematem korzystanie z książki. Całość dostępna jest również w wersji CD, która zawiera aktywne tzw. hiperlinki pomagające w wyszukiwaniu haseł.

**KS. ZDZISŁAW STRUZIK,
DZIĘKUJEMY ZA WARTOŚCI. KONFERENCJE
WEDŁUG NAUCZANIA BŁ. JANA PAWŁA II. WYD. 2**

To już drugie, poprawione i zmienione, wydanie książki ks. dra Zdzisława Struzika (*Dziękujemy za wartości. Konferencje według nauczania Jana Pawła II*). Wydanie pierwsze ukazało się w 2009 r., natomiast obecnie udostępniliśmy w formie elektronicznej, co umożliwi zebranie wszystkich treści tekstowo-obrazowych i połączenie ich z przekazem filmów włączonych na płytach CD. Wydawca uczynił tym samym gest umożliwiający spodziewanym odbiorcom korzystanie z formacyjnego programu tych konferencji w zapisie elektronicznym. W warunkach zmian kulturowych,

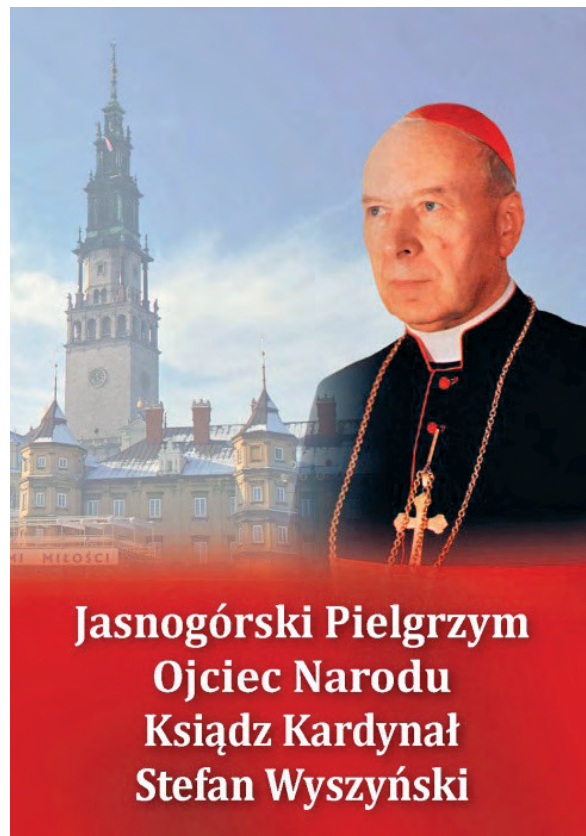
prężnego rozwoju technik komunikacji między ludźmi może to być dowodem próby – tym bardziej skutecznego – zainteresowania odbiorców, nauczycieli i uczniów, wychowawców i adeptów wychowania, ale także rodziców, do których kierowany jest ów przekaz.

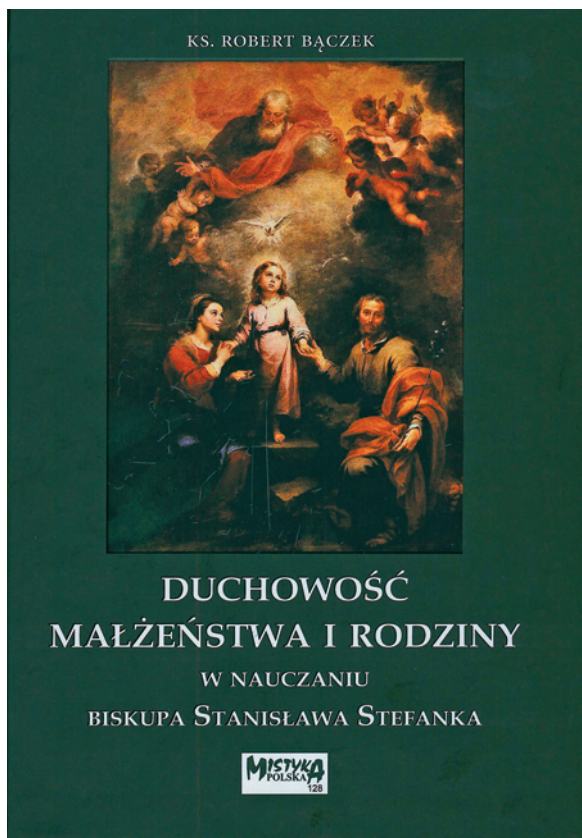
Wśród wartości, z jakimi człowiek styka się co-dziennie, można wymienić wszystko, co wydaje mu się odpowiednie, stosowne, naprawdę cenne. W zależności od filozoficznej kategoryzacji ich pojmowania, za Arystotelesem wyróżniamy wartość dobra jako transcendentalną cechę bytu ludzkiego. Wartość estetyczna, logiczna czy moralna jest przecież następstwem przyjęcia wolnej woli, wyboru i działania człowieka. Wyboru i odpowiedzialności przed Bogiem, sobą, przed drugim człowiekiem. W tym wypadku podziękowanie za wartości i opis programu dydaktycznego, opartego na pewnikach należących do aksjologii chrześcijańskiej, odnoszą się do wartości moralnych. By dobro mogło się rozwinąć w człowieku jako podmiocie wychowania, niezbędne są dziś zróżnicowane pomoce dydaktyczne. Płyta zawiera stałe zespoły tekstów, należące do dziedzictwa Pisma Świętego, nauczania Kościoła i świadectwa nauki bł. Jana Pawła II. Prócz tego inne przykłady, wskazania, obrazy czy filmy – prowokujące czasami do dyskusji, tym niemniej, bez niejasności wobec tego, czym jest natura człowieka, jak powinien on rozwijać swe talenty, zdolności. W założeniu autora wskaźmy myśl, zwróconą do młodych ludzi, iż warto okazywać wdzięczność w dążności do prawdy. Za to, co w stworzonym świecie zastali czy zastają. Za wysiłek nauczycieli, wychowawców, katechetów. Za to, że ów świat mogą i powinni w sposób twórczy przemieniać, czyniąc go piękniejszym i lepszym.

**ANNA KRYSZYNA ZYSKOWSKA,
JASNOGÓRSKI PIELGRZYM. OJCIEC NARODU.
KS. KARD. STEFAN WYSZYŃSKI. WYD. 2**

Opowieść o życiu Sługi Bożego Kardynała Stefana Wyszyńskiego z uwzględnieniem tła historycznego, szczególnie sytuacji Kościoła katolickiego w PRL-u, oraz kultu Matki Boskiej i jego znaczenia dla narodu polskiego. Autorka, posługując się trafnie dobranymi cytatami z oficjalnych wypowiedzi i dokumentów, przybliży też czasy Wielkiej Nowenny przed Tysiącleciem Chrztu Polski, znaczenie orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich, konklawe 1978 roku. Wybór Polaka na papieża ukazuje zarówno przez pryzmat doznań starszego przyjaciela Ojca Świętego, jak i kłopotu, jakim był ten fakt dla ówczesnych władz politycznych. Jeden z rozdziałów książki zawiera najważniejsze przemówienia Księdza Kardynała Wyszyńskiego na Jasnej Górze od roku 1925, co stanowi potwierdzenie maryjności prymasowskiej posługi w Jego heroicznej walce o Kościół i Naród. Ważnym motywem opowieści o Prymasie Tysiąclecia są też dzieje 70 lat działalności Instytutu Prymasowskiego. Czytelnik może z wielkim zainteresowaniem poznawać wyłaniający się z kart książki portret Sługi Bożego, wielkiego kapłana i męża stanu, dzięki temu, że autorka zharmonizowała ciepły, serdeczny ton swojej opowieści z powagą prezentowanych faktów.

05
PUBLIKACJE

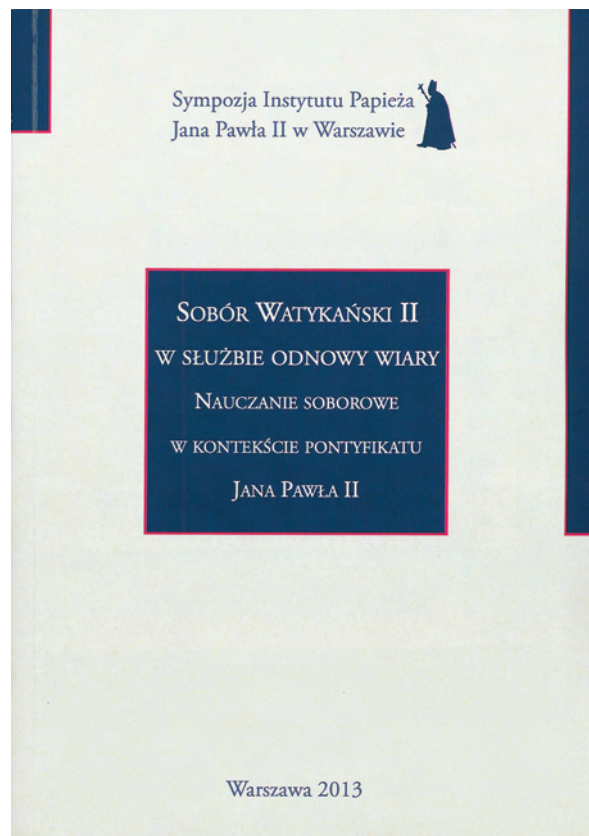
**KS. ROBERT BĄCZEK,
DUCHOWOŚĆ MAŁŻEŃSTWA I RODZINY
W NAUCZANIU BISKUPA STANISŁAWA STEFANKA**

Publikacja *Duchowość małżeństwa i rodziny w nauczaniu biskupa Stanisława Stefanka* autorstwa ks. dra Roberta Bączka w sposób wieloaspektowy i syntetyczny ukazuje rolę małżeństwa i rodziny. Biskup Stanisław Stefanek przyjął święcenia kapłańskie w 1959 r. z rąk abp. Antoniego Baraniaka w Poznaniu. Jest on całkowicie oddany służbie rodzinie.

Pełnił liczne funkcje i sprawował godności kościelne. W latach 1993-2008 dyrektor Instytutu Studiów nad Rodziną Akademii Teologii Katolickiej (następnie: Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego) w Warszawie. Członek m.in. Papieskiej Rady ds. Rodziny. Przewodniczący Komisji Episkopatu Polski ds. Rodziny. W latach 1980-1996 biskup pomocniczy diecezji szczecińsko-kamieńskiej, a w latach 1996-2011 biskup diecezji łomżyńskiej. Głęboko zaangażowany w upowszechnianie ewangelicznych wartości czerpanych z nauczania bł. Jana Pawła II. Książka składa się z czterech rozdziałów, które uzupełniają się wzajemnie i tworzą harmonijną całość. Pierwszy obszar tematyczny to małżeństwo i rodzina według Pisma Świętego. Bóg jawi się tutaj jako twórca życia małżeńskiego-rodzinnego. Szczegółowej analizie poddane jest małżeństwo jako sakrament: jego ustanowienie, małżeńska konsekracja i motywy sakramentalności. Drugi rozdział został zatytułowany: *Małżeństwo i rodzina ikoną Trójcy Świętej*. Autor poddaje analizie pojęcie wynikające z zestawienia: „ikona małżeństwa i rodziny”. Kolejne rozdziały publikacji poświęcone są misji małżeństwa i rodziny. Autor podkreśla główne powinności wspólnoty małżeńsko-rodzinnej, które w nauczaniu biskupim zostały wpisane w Chrystusową misję prorocką, kapłańską i królewską. Te trzy wymiary posłannictwa wobec Kościoła i całego świata są nierozdzielnie związane z istnieniem małżeństwa i rodziny jako Kościoła domowego. Ostatni rozdział wskazuje i charakteryzuje wszystkie źródła świętości wspólnoty małżeńsko-rodzinnej przybliżane w nauczaniu JE biskupa Stefanka. Autor tym samym ukazał źródła duchowości sakramentalno-eklezyjalnej oraz środki, które również odgrywają istotne znaczenie praktyczne na drodze wiodącej ku doskonałości małżeństwa i rodziny w Polsce.

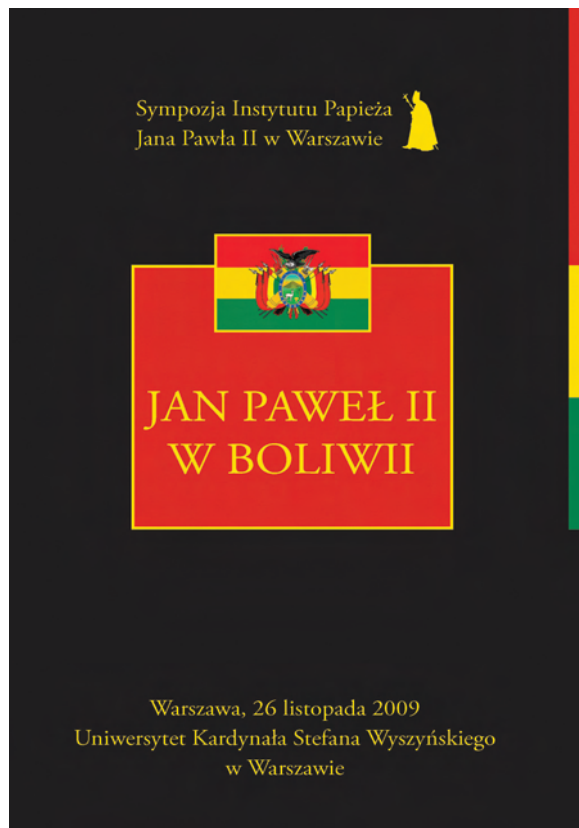
SOBÓR WATYKAŃSKI II W SŁUŻBIE ODNOWY WIARY. NAUCZANIE SOBOROWE W KONTEKŚCIE NAUCZANIA JANA PAWŁA II

Wszystkich czytelników zachęcamy do zapoznania się z najnowszą publikacją Instytutu Papieża Jana Pawła II, którą jest tom IX ogłoszony w serii: „Sympozja Instytutu Papieża Jana Pawła II”. Książka Sobór Watykański II w służbie odnowy wiary. Nauczanie soborowe w kontekście nauczania Jana Pawła II to zbiór prac ukazujący znaczenie ostatniego, jak dotąd, soboru. Przynosi refleksję nad jednym z najważniejszych wydarzeń we współczesnej historii Kościoła, rozpatrywanym pod kątem jego znaczenia, zwłaszcza wobec ogłoszonego przez Benedykta XVI i kontynuowanego na bieżąco Roku Wiary. Referaty mają charakter interdyscyplinarny. Wskazują, że istnieje nieustanna potrzeba otwierania się na świat i różne nauki, aby tym lepiej zrozumieć dokumenty soborowe. Analizowanie roli soboru jest zadaniem na długi czas studiowania, wyciągania wniosków, prowadzenia dyskusji, ale przede wszystkim praca ta pozwala wyrazić uznanie dla wielkich dzieł naszych czasów. Dlatego należy docenić wysiłek poszczególnych opracowań, zgromadzonych i ogłoszonych w tym zbiorze, należący do wszystkich (szczególnie młodych) autorów: badaczy, doktorantów i doktorów z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie, Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie, Instytutu Papieża Jana Pawła II.

JAN PAWEŁ II W BOLIWII

Jan Paweł II w Boliwii (tom VI w serii: „Sympozja Instytutu Papieża Jana Pawła II”) to publikacja poświęcona wizycie apostolskiej papieża Pielgrzyma pokoju w Boliwii – w 1988 r. Pielgrzymka ta odbywała się w czasie obchodów 500-lecia ewangelizacji Ameryki Łacińskiej i 450-lecia obecności Kościoła katolickiego na ziemi boliwijskiej. W tym okresie kraj ten, jak i cały kontynent, pogrążony był w kryzysie społeczno-politycznym, dotknięty problemem ubóstwa przeważającej części społeczeństwa, a przede wszystkim ludności indiańskiej. Wizyta Ojca Świętego była oczekiwana przez wszystkie warstwy społeczeństwa. Jego słowa były odpowiedzią na wiele problemów, z którymi zmagano się w tym tragicznym dla Ameryki Łacińskiej czasie. W publikacji zamieszczono artykuły dotyczące samej pielgrzymki, jej przebiegu i śladu, jaki pozostawiła, a także kontekstu społeczno-politycznego w jakim została przygotowana. Jeden z tematów został poświęcony przejawom religijności maryjnej, stanowiącej ważny element boliwijskiego katolicyzmu. Dzięki aneksowi czytelnik może się zapoznać również z przemówieniami, homiliami czy kazaniami papieskimi w języku polskim i hiszpańskim, jakie zostały wygłoszone podczas tej wizyty apostolskiej. Artykuły komentujące jej przebieg zostały przetłumaczone na język hiszpański.

Wszystkich sympatyków idei propagowanych w IPJP2 oraz miłośników książek zaangażowanych w przekazywanie dziedzictwa bł. Jana Pawła II i Stefana Kardynała Wyszyńskiego zapraszamy do lektury. Ogłoszenia na temat nowych publikacji umieszczamy w aktualnościach IPJP2. Pozycje dostępne w sprzedaży znajdują się w e-sklepiku i można za pomocą sieci Internetu łatwo po nie sięgnąć według wpisanego tytułu.

„Chrześcijanie na Bliskim Wschodzie”

„Chrześcijanie na Bliskim Wschodzie” to tytuł konferencji naukowej, jaka odbyła się w maju 2013 r. w Domu Arcybiskupów Warszawskich. Materiały z tego wydarzenia stanowią podstawę publikacji, która powstaje dzięki współpracy Instytutu Papieża Jana Pawła II z Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego.

Głównym prelegentem konferencji był przebywający z wizytą w Polsce Jego Eminencja kard. Béchara Boutros Raï, maronicki patriarcha Antiochii. Kardynał przedstawił uczestnikom konferencji sytuację chrześcijan, należących do Kościołów Bliskiego Wschodu, w perspektywie Kościoła powszechnego. Jak zaznaczył patriarcha Antiochii, chrześcijanie żyjący na Bliskim Wschodzie od wieków podejmują i wciąż chcą podejmować dialog islamsko-chrześcijański. Jest to, jak powiedział, „dialog życia i dialog dokonujący się w życiu”. Chrześcijanie i muzułmanie są razem w szkole, w urzędzie, na uniwersytecie, w rodzinie. To współistnienie ma swoje problemy (podobne jak małżeństwo dwóch różnych osób), ale jest możliwe. Daje szansę na życie we wzajemnym ubogacaniu się innością,

czyli traktowaną z szacunkiem odrębnością, czy wartościami, jakie niosą te dwie religie. Dobrym przykładem może być tutaj Liban, wyróżniający się na tle innych państw arabskich; kraj w którym szczególną nadzieję pokładał Jan Paweł II. Referat patriarchy Antiochii poprzedziły wystąpienia polskich naukowców zajmujących się sytuacją i historią chrześcijańskich Kościołów Bliskiego Wschodu. Wśród nich znaleźli się: ks. prof. Józef Naumowicz, ks. prof. Krzysztof Kościelniak, dr Marta Woźniak z Uniwersytetu Łódzkiego, Michał Murkociński z Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz red. Grzegorz Polak. Konferencja zorganizowana została przez Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego we współpracy z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego, zaś patronat honorowy nad nią objął ks. kard. Kazimierz Nycz Metropolita Warszawski i Minister Spraw Zagranicznych Radosław Sikorski. Tematyka spotkania przyciągnęła wielu uczestników, m.in. tak znaczących w życiu publicznym, jak były premier Tadeusz Mazowiecki czy Marszałek Senatu Bogdan Borusewicz.

Strona internetowa www.rodzina.ipjp2

Zmyślą o osobach korzystających z poradni rodzinnych, instruktorach metod naturalnego planowania rodziny, pracownikach naukowych zajmujących się zagadnieniem rodziny, studentach kierunku nauka o rodzinie – została stworzona strona internetowa, na której znalazły się artykuły naukowe z socjologii, psychologii, pedagogiki czy teologii – wraz z notka-

mi biograficznymi autorów. Ponadto umieściliśmy tam i będziemy zamieszczać dokumenty Kościoła katolickiego, powiadomienia o konferencjach, sympozjach czy tym podobnych spotkaniach należących do tej dziedziny. Strona powstaje we współpracy z Wydziałem Studiów nad Rodziną w Łomiankach.

<http://www.rodzina.ipjp2.pl/>

Nauka społeczna Jana Pawła II – teczki edukacyjne

Wprzebiegu przygotowania są teczki edukacyjne dotyczące dziesięciu wybranych wartości z nauczania społecznego Jana Pawła II: praca, wolność, państwo, prawa człowieka, solidarność społeczna etc. Propozycja scenariuszy lekcji skierowana jest do uczniów i nauczycieli szkół licealnych, gimnazjów oraz szkół podstawowych. Oprócz materiałów źródłowych wybra-

nych z nauczania Jana Pawła II, tj. homilii, przemówień papieskich, encyklik, adhortacji, znajdują się również inne teksty odnoszące się do omawianego zagadnienia: dokumenty międzynarodowe (np. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka), materiały ikonograficzne i audiowizualne oraz materiały graficzne przygotowane jako pomoc dydaktyczna dla nauczyciela: grafiki, mapy etc.

Rodzina – dar miłości i życia

Materiały pomocnicze do prowadzenia Poradni Rodzinnej

[START](#)[O NAS](#)[AKTUALNOŚCI](#)[ARCHIWUM](#)[CZYTELNA ONLINE](#)[PYTANIA](#)[KONTAKT](#)

DZIAŁY

[Psychologia](#)[Socjologia](#)[Teologia](#)[Wychowanie](#)[Zdrowie i płodność](#)[Poradnie rodzinne](#)[Dokumenty](#)

Kalendarium

Uruchomienie strony internetowej

Dnia 01.04.2013 09.00 Instytut Papieża Jana Pawła II

Aktualności

Najnowsze artykuły

AUTORZY

dr Agnieszka Regulska +

ks. dr hab. Mieczysław
Ozorowski +

dr Maria Jankowska +

Symposium "Dylematy dotyczące ludzkiej płodności"

{multithumb}Serdecznie zapraszamy na symposium "Dylematy dotyczące ludzkiej płodności", które odbędzie się 16 listopada 2013 r., w Auli Schumannja Uniwersytetu Ka...

[Czytaj więcej](#)

SŁOWO DNIA

03.12.2013

Za (wielką) bowiem cenę zostaliście nabyci. Chwalcie więc Boga w waszym ciele!

02.12.2013

Język mój będzie głosił Twoją sprawiedliwość i nieustannie Twą chwałę.

01.12.2013

Teraz jednak, gdyście Boga poznali i, co więcej, Bóg was poznał, jakże możecie powracać do tych bezsilnych i nędznych

PORADY DOBREGO ŻYCIA

ONA I ON

BOŻE I LUDZKIE PODSTAWY RELIGIJNOŚCI

29.11.2013

Jezus w swoim nauczaniu przypominał, że od najdawniejszych czasów u osób religijnych Bóg dostrzega pewną złą tendencję. "Lud ten czci mnie wargami, ale serce ich daleko jest ode mnie..." i jednocześnie przestrzega przed złą katechizacją, w której słowo Boże jest zastępowane nauką ludzką: "Daremnie mi jednak cześć oddają, głosząc nauki, które są nakazami ludzkimi (...) unieważniając słowo Boże przez swoją

CZY NADEJDA DLA NAS LEPSZE DNI?

"Spośród małżeństw, które znam, dobrze układa się tylko tym, w których oboje małżonkowie potrafili się zgodzić, że nie zawsze będzie wspieranie; że będą się pojawiać problemy, których nie da się rozwiązać od ręki, a być może nawet przez całe lata [...]"

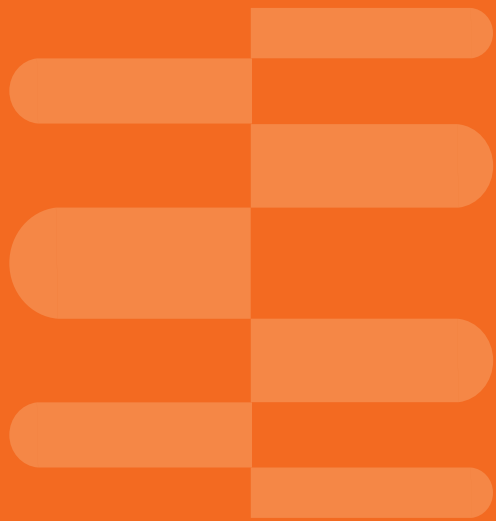
[Czytaj więcej](#)

RODZINA

ZAMIESZKAĆ RAZEM PRZED ŚLUBEM?

Kiedy ślub? Czy ktoś jeszcze zadaje młodym, którzy oznajmują, że chcą zamieszkać razem, takie pytanie? Dr Pułikowski próbuje zastanowić się, czy są racjonalne argumenty przemawiające za tym, żeby zamieszkać razem przed ślubem

[Czytaj więcej](#)

06

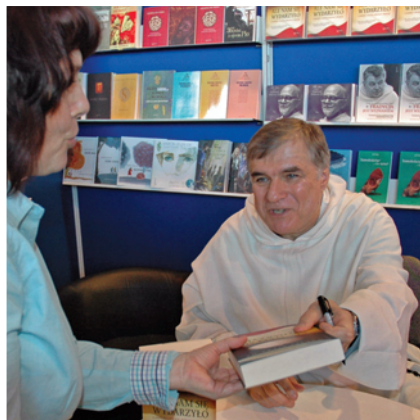
BIBLIOTEKA

ZBIORY: KSIĄŻKI, CZASOPISMA, PŁYTY, FILMY, MULTIMEDIA

Specjalistyczna Biblioteka Instytutu Papieża Jana Pawła II zaprasza uprzejmie wszystkich czytelników zainteresowanych dziedzictwem i depozytem kultury wiążącym się z osobą wielkiego Polaka. W naszej siedzibie można korzystać ze zbiorów na miejscu lub pożyczać je – zgodnie z zasadami regulaminu – do domu.

Głównym zadaniem Biblioteki jest gromadzenie materiałów dotyczących osoby Błogosławionego Jana Pawła II oraz jego nauczania. Posiada-

my w swoich zbiorach monografie poświęcone ks. kard. Karolowi Wojtyłe, opracowania całego pontyfikatu papieża Jana Pawła II, dokumentację fotograficzną pielgrzymek oraz treści wszystkich dokumentów papieskich. Większość woluminów to encyklopedie, monografie, biografie, przyczynki lub artykuły poświęcone naszemu patronowi. Wiele z nich zawierają opracowania w językach: włoskim, angielskim, francuskim, niemieckim, rosyjskim. Także czytelnik szukający wiadomości z innych dziedzin, powiązanych z księgozbiorem głównym, znajdzie u nas publikacje z historii Polski, teologii, historii Kościoła, historii powszechnej, literatury pięknej, a ponadto literaturę dla dzieci.

Dysponujemy bogatym zbiorem albumów (wydania w języku polskim i w językach konferencyjnych) pochodzącym z daru ofiarowanego przez śp. ks. prymasa kard. Józefa Glempa.

W czytelnicy Biblioteki udostępniamy przede wszystkim publikacje dotyczące osoby papieża Jana Pawła II, encyklopedie oraz słowniki ogólne i tematyczne, a także językowe. Skorzystać można tutaj z leksykonów, antologii, przewodników oraz pozycji multimedialnych. Posiadamy bogaty zbiór czasopism dotyczących: Kościoła, życia społecznego, wychowania, kultury i innych zagadnień.

Na szczególną uwagę zasługuje tytuł periodyku „Totus Tuus. Miesięcznik do spraw Beatyfikacji i Kanonizacji Sługi Bożego Jana Pawła II”.

Wielką wagę przywiązujemy do celowego wyboru lektur skierowanych do najmłodszych odbiorców i ich rodziców. W tym roku zakupiliśmy kilkanaście tytułów audiobooków przeznaczonych dla przedszkolaków i starszych dzieci. Może ich słuchać cała rodzina, mogą odbiorcy indywidualni podczas spaceru, jazdy samochodem czy bezpiecznej podróży ścieżkami rowerowymi. Parom narzeczeńskim i rodzinom oferujemy do wypożyczenia po-

radniki z różnych dziedzin: od poradnictwa narzeczeńskiego i małżeńskiego, poprzez wychowanie, psychologię i bajki terapeutyczne – po przewodniki i mapy (nie tylko po Mazowszu) umożliwiające zachowanie formy i kondycji o każdej porze roku. Do chwili obecnej zasoby książkowe biblioteki stanowią o liczbie ponad 11280 woluminów. Książki nowe, zarówno kupowane jak pozyskiwane z darów, wprowadzamy do katalogu na bieżąco. W stałej prenumeracie przedkładamy odbiorcom do przeglądania 46 tytułów czasopism.

Z KSIĄŻKĄ W HERBIE

W tym roku odwiedziliśmy kilka imprez związanych z książką, cieszących się uznaniem gości, ponadto organizowanych cyklicznie. Tradycyjnie zaczęliśmy od XIX Targów Wydawców Katolickich, które odbywały się w dniach od 11 do 14 kwietnia br. w Arkadach Kubickiego. Odwiedziny stoisk wystawców dały możliwość zebrania informacji o nowościach prezentowanych przez wydawnictwa należące do rynku książki katolickiej, a także nawiązania kontaktów, obejrzenia filmów i ciekawych wystaw. Był to doskonały czas na rozmowy z autorami, dziennikarzami i zaprzyjaźnionymi wystawcami.

W maju odwiedziliśmy IV Warszawskie Targi Książki, w tym roku po raz pierwszy urządzone na Stadionie Narodowym. Podczas targów odbyło się wiele inspirujących spotkań, wystaw, imprez dla dzieci i młodzieży itp.

4 czerwca br. w siedzibie KEP odbyła się promocja książki autorstwa Andrzeja Półtawskiego *Filozofia dla życia*. Przysłuchiwaliśmy się rozmowom prowadzonym przez moderatorów, odebrawszy później szczególny egzemplarz promocyjny z autografem autora.

Gościliśmy także na „Imieninach Jana Kochanowskiego” w Ogrodzie Saskim. Imieniny wyprawiła Biblioteka Narodowa „serwując” znakomite wydarzenia literackie, jak np. spotkania ze znakomitymi gośćmi rozprawiającymi o Julianie Tuwimie. Letnie południe, popołudnie i wieczór 22 czerwca 2013 r. stały się dla miłośników książek niezapomnianą imprezą, zaproszeniem, które warto będzie przyjąć z pewnością ponownie.

Kolejna promocja ważnej książki, czego byliśmy świadkami, odbyła się w rocznicę wyboru papieża Polaka na Stolicę Apostolską, tzn. 16 października br. w Domu Arcybiskupów Warszawskich. Podczas konferencji prasowej dowiedzieliśmy się o kulisach powstawania książki Mileny Kindziuk pt.: *Matka papieża. Poruszająca opowieść o Emilii Wojtyłowej*. Dziś, po lekturze i odnotowaniu recenzji wydawniczych śmiało można stwierdzić, iż wzięliśmy udział w bezprecedensowym, po wielu latach, przywracaniu pamięci o nieznanym w odbiorze powszechnym stronach z kart biografii, należących do rodziny Karola Wojtyły.

PROJEKTY ZWIĄZANE Z PROMOCJĄ CZYTELNICTWA

20 czerwca w Bibliotece miała miejsce akcja „Uwolnij swoje książki, dziel się z innymi radością czytania”. Wielu osobom taki pomysł się spodobał i przez kilka dni odwiedzali kącik z książkami do przysmarowania, przynosząc w zamian swoje niepotrzebne egzemplarze.

Zgromadzone w ten sposób woluminy, które nie zostały włączone do zbiorów Biblioteki, przekazane zostaną placówkom odpowiedzialnym za nauczanie języka polskiego na Ukrainie, do których co roku docierają uczestnicy Rajdu Kaczyńskiego. W dniach od 23 do 27 września zorganizowaliśmy wystawę pod hasłem „Tydzień Zakazanych Książek”. Na specjalnie przygotowanej ekspozycji zaprezentowaliśmy książki, które w różnych epokach i z różnych powodów były właśnie „literaturą zakazaną”, co nie znaczy, iż z niej nie korzystano, zakazy cenzury prewencyjnej lub restrykcyjnej bywały wszak nieprzestrzegane...

W listopadzie i grudniu przeprowadziliśmy zbiórkę książek dla najmłodszych pacjentów szpitali i placówek opiekuńczych. Jest to akcja zainicjowana przez portal www.zaczytani.org. Postanowiliśmy do niej dołączyć, aby wesprzeć dobrą inicjatywę i przekazać dzieciom to, co jest nam bliskie, czyli książki, to co przy wysiłku opiekunów i wychowawców może być jako rozumna lektura promieniem nadziei w życiu młodych podopiecznych.

Z RODZINĄ WOKÓŁ TRADYCJI

Tuż przed Niedzielą Palmową, tj. w sobotę 23 marca br. w Bibliotece IPJPII odbyło się kolorowe spotkanie pt.: „Zróbmy palmę wielkanocną”. Zaprosiliśmy rodziny z dziećmi. Maluchy i starszaki – wspólnie z mamą i tatą – wszyscy tworzyli własne oryginalne bądź oparte na wzorach kompozycje. Pracownicy Biblioteki udzielali niezbędnych instrukcji, jak wykonywać palmy, a wcześniej zgromadzili także i przygotowali niezbędne materiały dekoracyjne.

W adwencie 2013 urządzamy warsztaty, na których zamierzamy stworzyć ozdoby choinkowe oraz zrobić kartki świąteczne z myślą o Bożym Narodzeniu. Wykonane własnoręcznie ozdoby i karty będą cieszyć domowników i dawać satysfakcję ich bliskim z podtrzymywania pięknej polskiej tradycji, jaką jest wzajemne składanie życzeń.

ZAMIERZENIA BIBLIOTEKI

Najtrudniejszym zadaniem z jakim zmagamy się obecnie nasza Biblioteka w tym roku jest uzupełnianie zapisów w katalogach po ich przeniesieniu do nowego programu Bibliotecznego, którym jest MAK+. Zgromadzenie wszystkich opisów publikacji, pozostających w zasobach magazynowych, będzie w przyszłości podstawą dobrej komunikacji między nami i czytelnikami.

07

ARCHIWUM

DOKUMENTACJA DZIAŁALNOŚCI IPJPII

W 2013 r. zasoby Działu wzbogaciliśmy o 10 filmów, 2 nagrania audio, 2 prezentacje oraz 53 zespoły fotografii – pozycje dokumentujące działalność edukacyjną, kulturalną oraz naukową Instytutu. Zdjęcia podczas 22 imprez zorganizowanych lub współorganizowanych przez Instytut wykonywał archiwista. Dział zasiliły ponadto różnego rodzaju materiały promocyjne IPJPII – plakaty, ulotki i zaproszenia. Dokumentacja wielokierunkowej działalności Instytutu jest jednym z głównych zadań, jakie stawia przed sobą Archiwum.

NOWE NABYTKI FOTOGRAFICZNE

Dział poszerzył swoje zasoby o 26 cennych, analogowych czarno-białych fotografii, wykonanych podczas uroczystości związanych z obchodami 500-lecia śmierci św. Jana Kantego w 1973 r. W obchodach wspomnianej rocznicy brał udział, uwieczniony na 19 zdjęciach, ks. kard. Karol Wojtyła. Fotografie przekazał Instytutowi ofiarodawca prywatny. Archiwista poddał je procesowi digitalizacji.

ZAKUP FILMÓW I NAGRAŃ

W 2013 r. Dział Dokumentacji Archiwalnej, podobnie jak w poprzednich latach, skupował wartościowe filmy i nagrania. Powiększył swoje zbiory o 29 pozycje DVD oraz 3 pozycje CD. Pozyskano interesujące filmy bezpośrednio lub pośrednio związane z osobą Karola Wojtyły-Jana Pawła II. Trzeba tu wymienić chociażby film pt. *Gdy świat wstrzymał oddech* (TVN, 2005), zrealizowany podczas mszy św. pogrzebowej Papieża, która odbyła się 8 kwietnia 2005 r., czy też dokument *Wanda Półtawska. Prawdę mówiąc* (Edycja św. Pawła).

Wśród zinwentaryzowanych filmów o charakterze dokumentalnym na szczególną uwagę zasługuje obraz pt. *Mistrz życia* (Telewizja Polska, 1987) o wybitnym filozofie, logiku, dominikaninie, o. prof. Józefie Marii Bocheńskim OP. Dział pozyskiwał również pozycje edukacyjne i katechetyczne – między innymi takie tytuły jak *Dekalog – Przykazania Boże* oraz *Siedem sakramentów świętych* (Dom Wydawniczy Rafael). Do zbiorów włączono ponadto znane filmy fabularne, takie jak np. *Bł. Matka Teresa* (reż. F. Costa, Włochy, 2003 r.) czy *Historia św. Franciszka* (reż. M. Soavi, Włochy, 2002 r.).

ZAKUP NUMIZMATÓW

W opisywanym okresie do zbiorów Archiwum wcielono banknot oraz 17 numizmatów z wizerunkiem Jana Pawła II, a także medal z podobizną ks. kard. Stefana Wyszyńskiego. Dział skompletował serię Jan Paweł II Wielki (emitent: Skarbiec Mennicy Polskiej). Każdy z numizmatów wykonany jest ze srebra próby 925, ma średnicę 32 mm i waży 10 g. Wśród zakupionych monet znalazło się też kilka innych intrygujących pozycji menniczych, między innymi:

- moneta wyemitowana pierwotnie przez Księstwo Andory z okazji 32. rocznicy pontyfikatu Jana Pawła II, o nominale 2 dinerów, ze złota próby 900;
- unikalna srebrna moneta z achromatycznym hologramem 3D o nominale 10 dinerów;
- srebrna replika monety o nominale 200.000 złotych z 1989 r.

OBIEKTY „PAPIESKIE”

W 2013 r. wykonano zdjęcia oraz zebrano dane 102 obiektów artystyczno-historycznych, noszących imię Jana Pawła II, zlokalizowanych na obszarze Rzeczypospolitej. Opisano i sfotogra-

fowano obiekty z pięciu województw. Z Województwa Mazowieckiego – 10, Łódzkiego – 43, Podlaskiego – 23, Pomorskiego – 24 oraz z Warmińsko-Mazurskiego – 2. Kolejnym etapem prac inwentaryzacyjnych będzie wprowadzenie zdjęć pomników, rzeźb, obrazów, tablic pamiątkowych itp. wraz z ich szczegółowymi danymi do bazy komputerowej Musnet, a następnie sporządzenie wydruku.

EKSPOZYCJA

W październiku Dział Dokumentacji Archiwalnej wraz z Działem Oświatowym przygotował ekspozycję na I Zjazd Samorządów Miast i Gmin Papieskich, który odbył się w Instytucie Papieża Jana Pawła II 11 października. Tamtego dnia przybyli goście mieli okazję obejrzeć eksponaty z wizerunkiem Papieża-Polaka: medale, monety, znaczki z kolekcji Poczty Watykańskiej z lat 1978-2005 oraz, między innymi, wybór identyfikatorów i kart wstępu na nabożeństwa z udziałem Jana Pawła II. Podczas XIII Dnia Papieskiego, 13 października wymienione wyżej archiwalia i muzealia można było oglądać w Świątyni Świętej Opatrzności Bożej (w części podziemi).

MONTAŻ FILMÓW

W ciągu 2013 r. pracownik Działu wykonał montaż:

- 3 filmów z konferencji naukowych współorganizowanych przez Instytut;
- filmu, który został dołączony do książki Instytutu (zawartej na płycie CD) pt. *Dziękujemy za wartości. Konferencje według nauczania Jana Pawła II*.

DIGITALIZACJA

W okresie sprawozdawczym Dział Dokumentacji Archiwalnej systematycznie digitalizował ukazujące się w czasopismach prenumerowanych przez Instytut materiały prasowe, dotyczące między innymi przyszłorocznej kanonizacji Jana Pawła II, osoby Prymasa Tysiąclecia, ks. kard. Stefana Wyszyńskiego oraz zmarłych w 2013 r.: ks. prymasa Józefa Glempa, Marii Okońskiej i ks. kard. Stanisława Nagyego. Ponadto skanowano teksty na temat wydarzeń inicjowanych przez Instytut oraz ważnych wydarzeń z życia Kościoła w Polsce i na świecie.

Skany wymienionych wyżej materiałów powiększyły bazę Działu o około 41 GB (Gigabajtów).

INSTYTUT PAPIEŻA JANA PAWŁA II

ul. Księdza Prymasa Augusta Hlonda 1

02-972 Warszawa

tel. +48 22 213 11 90

fax +48 22 213 11 92

instytut@ipjp2.pl

www.ipjp2.pl

NIP 951 2184309, REGON 140579750

ISBN 978-83-61250-74-6

Mazowsze.
serce Polski